

ERFGOEDPROJECT MATER DEI-INSTITUUT ‘KUNSTZINNIG SCHOOLVERLEDEN’

Elliot Vermaas

MATER DEI-INSTITUUT, SINT-PIETERS-WOLUWE

<u>Info</u>

Opgericht in 1958

Hippodroom/landingsbaan

Mater Dei – Lyceum

Splitsing scholen (NL en FR)

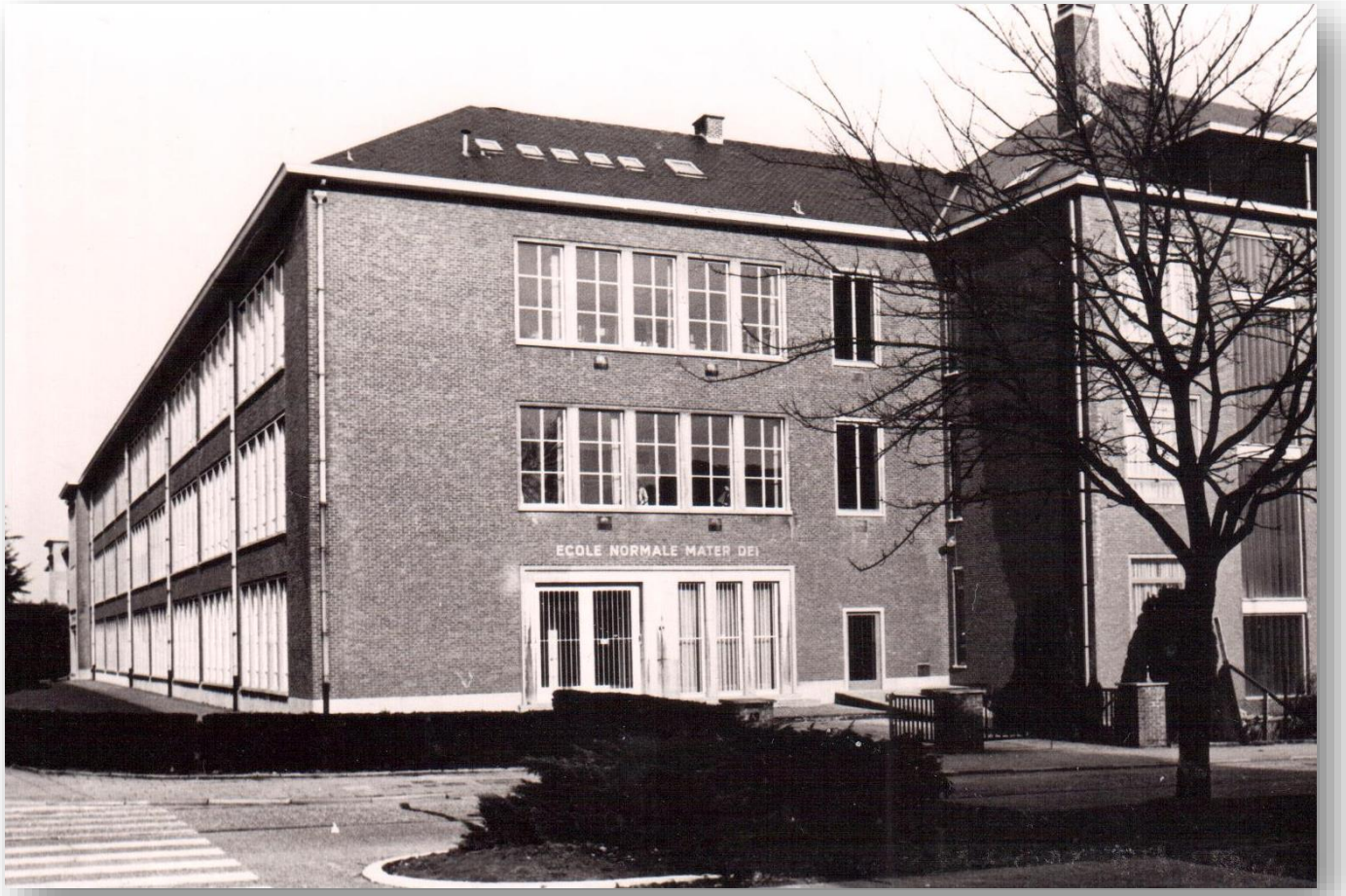

WORKSHOPS ROND SCHOOLERFGOED

<u>Invulling</u>

4e jaar Humane Wetenschappen

Binnen het vak cultuurwetenschappen

4 lesuren (2 blokken van 2 uur)

17 leerlingen (4 groepjes)

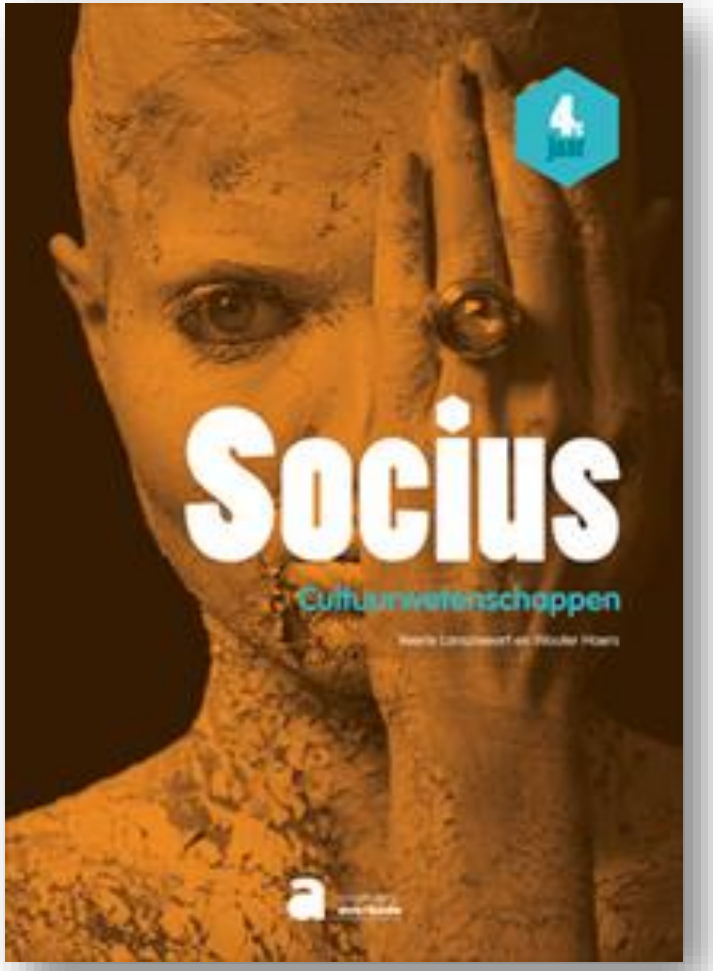

WORKSHOPS ROND SCHOOLERFGOED

<u>Voorbereiding</u>

Bezoek aan het archief

Documentonderzoek

Online opzoekwerk

Contact Isabel Smets

WORKSHOPS ROND SCHOOLERFGOED

Planning

Les 1	Les 2	Tussenopdracht	Les 3	Les 4
- Intromoment - Wat is identiteit? - Identiteit van een cultuur - Kunst als expressie - Brainstorm en schoolpaspoort	- Inspirerende wandeling om de buurt/school te leren kennen - Aanvullen van schoolpaspoort	- Brainstorm - Mindmap maken	- Klasgesprek over de wandeling - Uitleg archief - Bespreking archiefstukken - Ideeën bundelen en concept - Start uitwerken eindproduct	- Ideeën en concept omzetten naar eindproduct - Afsluitend toon – en reflectie moment

WORKSHOPS ROND SCHOOLERFGOED

Doelstellingen

De deelnemers kunnen verklaren hoe/waarom kunst de expressie is van de identiteit van een cultuur.	De deelnemers kunnen vragen bedenken over de ontstaansgeschiedenis en het verleden van de school.
De deelnemers kunnen zich laten inspireren door de opdrachten/ wandeling/discussiemomenten over het verleden van de school.	De deelnemers kunnen deze gegevens op een creatieve manier weergeven in een kunstwerk.

LES 1: DE INTRODUCTIE

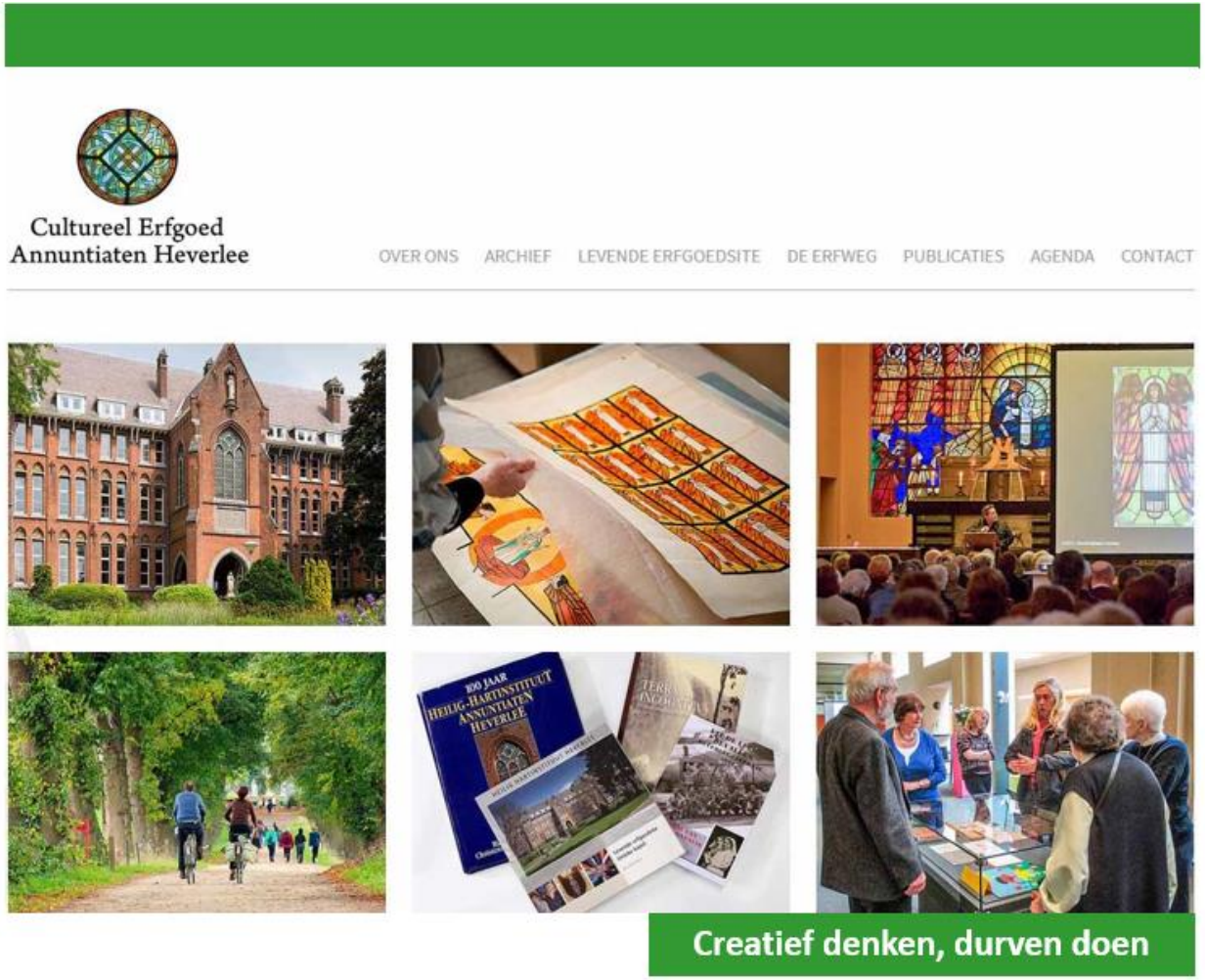

SLIMERFGOED.BE

www.cultureelerfgoedannuntiatenheverlee.be

LES 1: DE INTRODUCTIE

Observatieopdracht

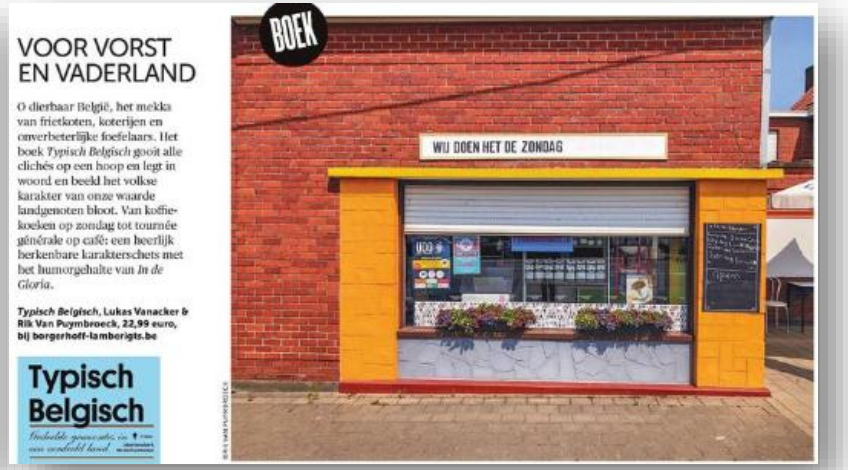

LES 1: DE INTRODUCTIE

Typisch Belgisch

Wat wilt dat precies zeggen?

Nationaliteit

Identiteit

→ Wat is identiteit?

LES 1: DE INTRODUCTIE

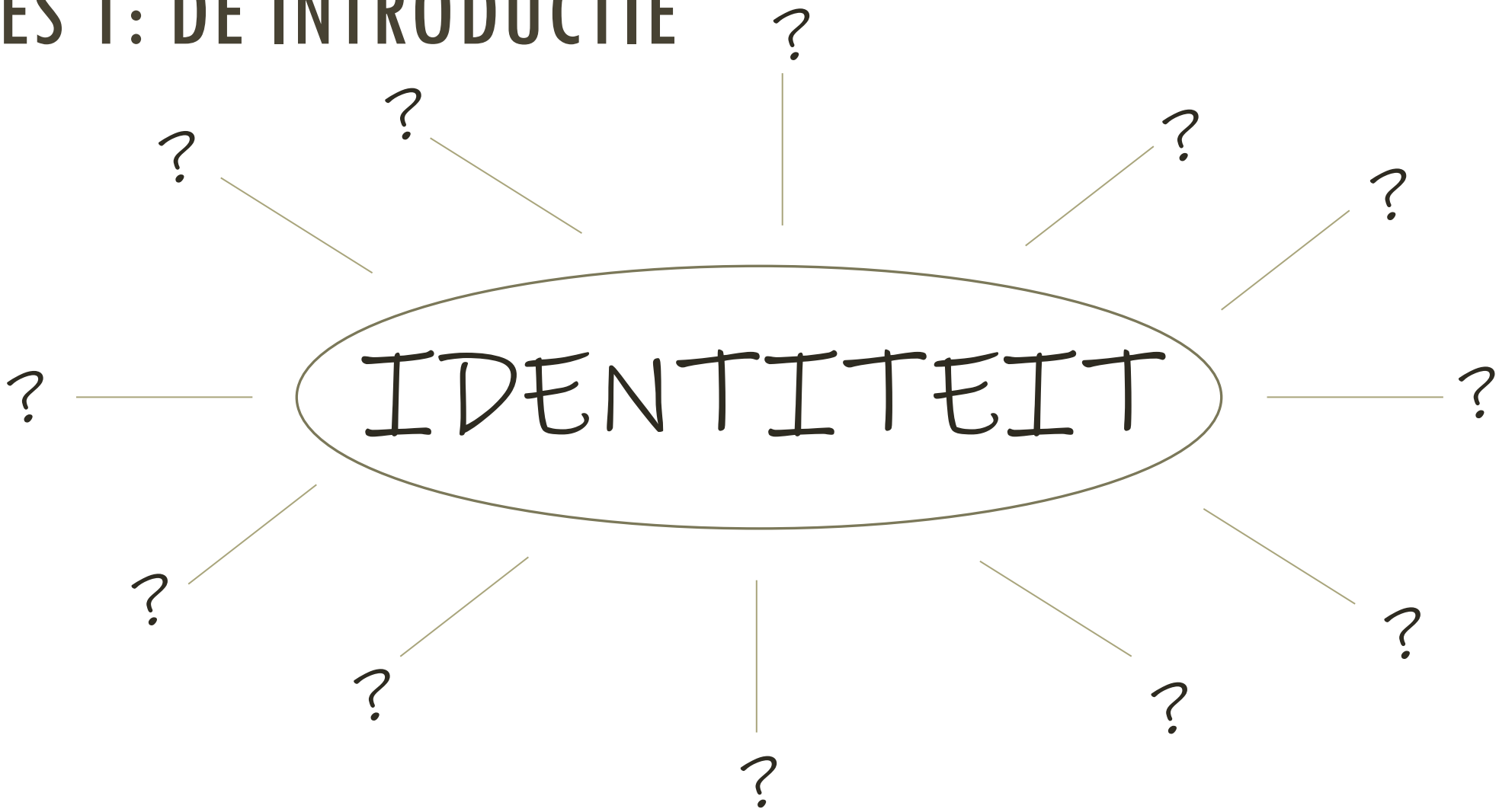

LES 1: DE INTRODUCTIE

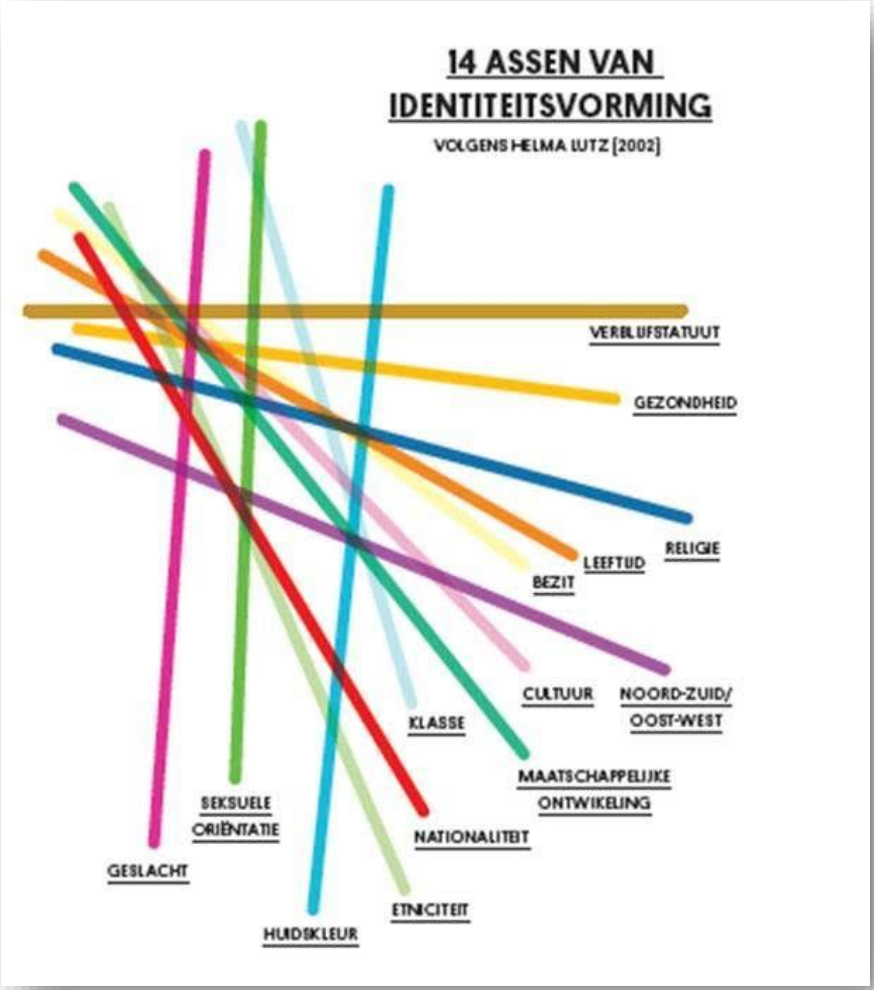

Aan de hand van de vijf voorbeelden enkele bouwstenen aangehaald

‘Cultuur’ maakt deel uit van je identiteit

Zijn er dan ook bouwstenen van een identiteit van een cultuur?

Aan de hand van enkele voorbeelden

LES 1: DE INTRODUCTIE

BELGISCHE CULTUUR?

LES 1: DE INTRODUCTIE

LES 1: DE INTRODUCTIE

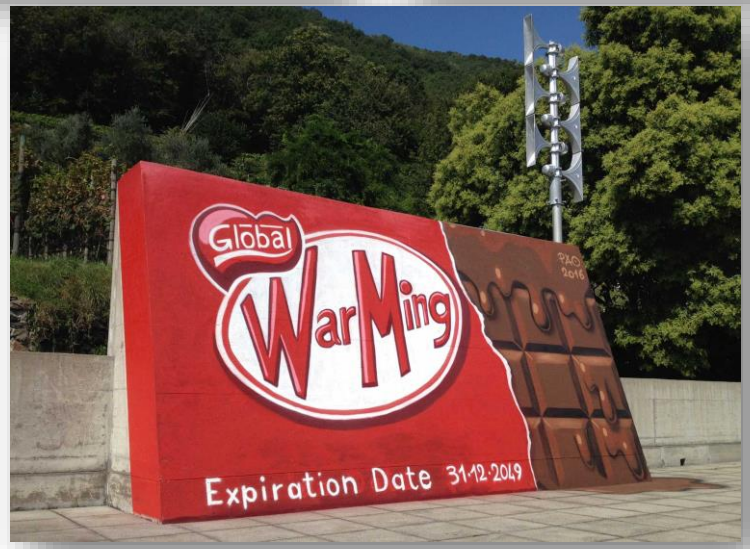

LES 1: DE INTRODUCTIE

Is kunst de uiting van een culturele identiteit?

LES 1: DE INTRODUCTIE

LES 1: DE INTRODUCTIE

<u>Brainstorm</u>

Vragen bedenken over de school

Bedenken hoe het in het kunstwerk kan afgebeeld worden

Uitleg schoolpaspoort

Aanvullen van de schoolpaspoort

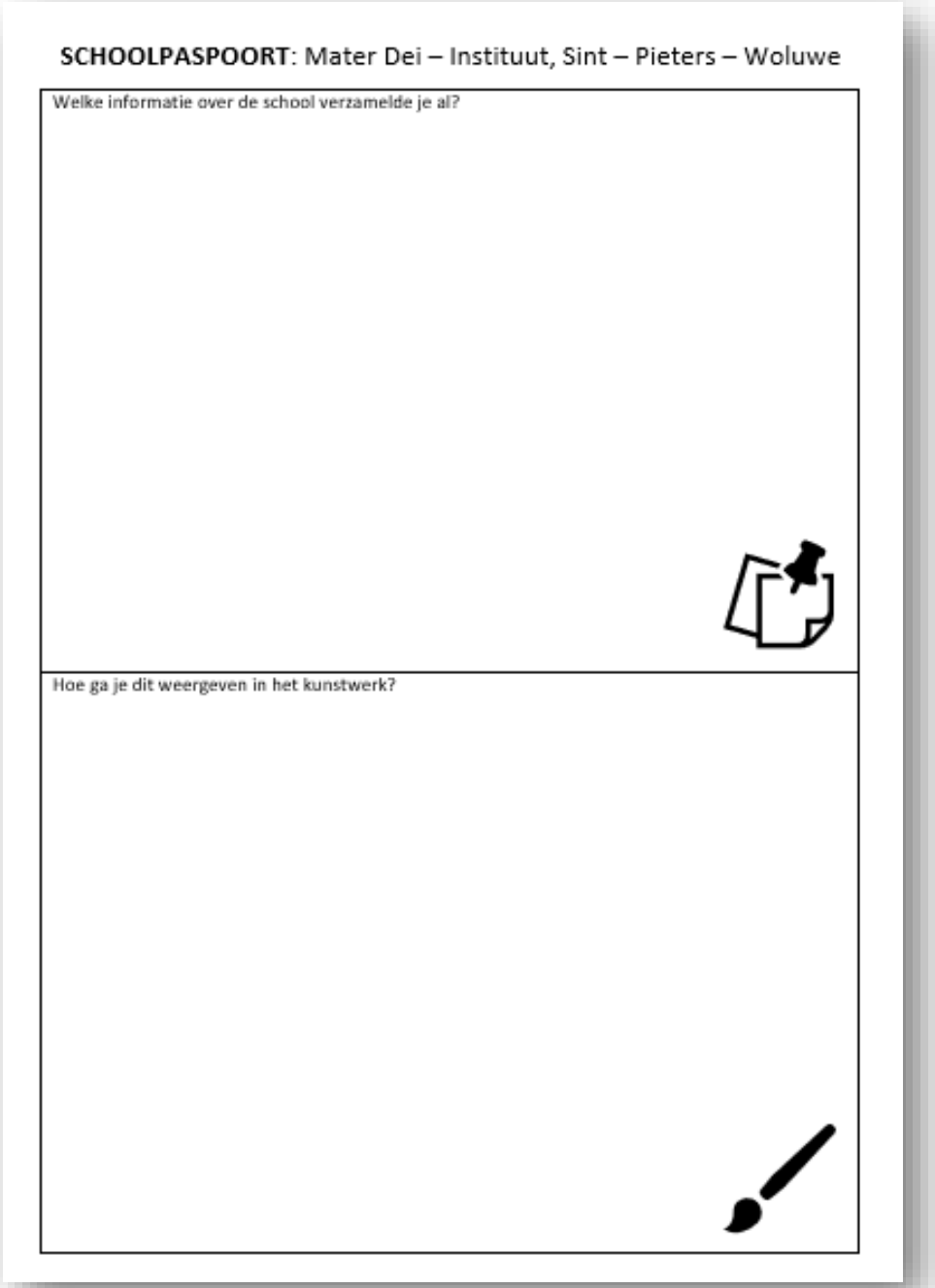

LES 1: DE INTRODUCTIE

Hoe kunnen we de identiteit van de school weergeven in een kunstwerk?

LES 2: DE WANDELING

Wandeling om de school en de buurt te leren kennen.

LES 2: DE WANDELING

<u>Wandeling</u>

Volgens Corona – maatregelen

Taken verdelen in groep

Aanvullen van de schoolpaspoort

1 kaart en 7 infofiches

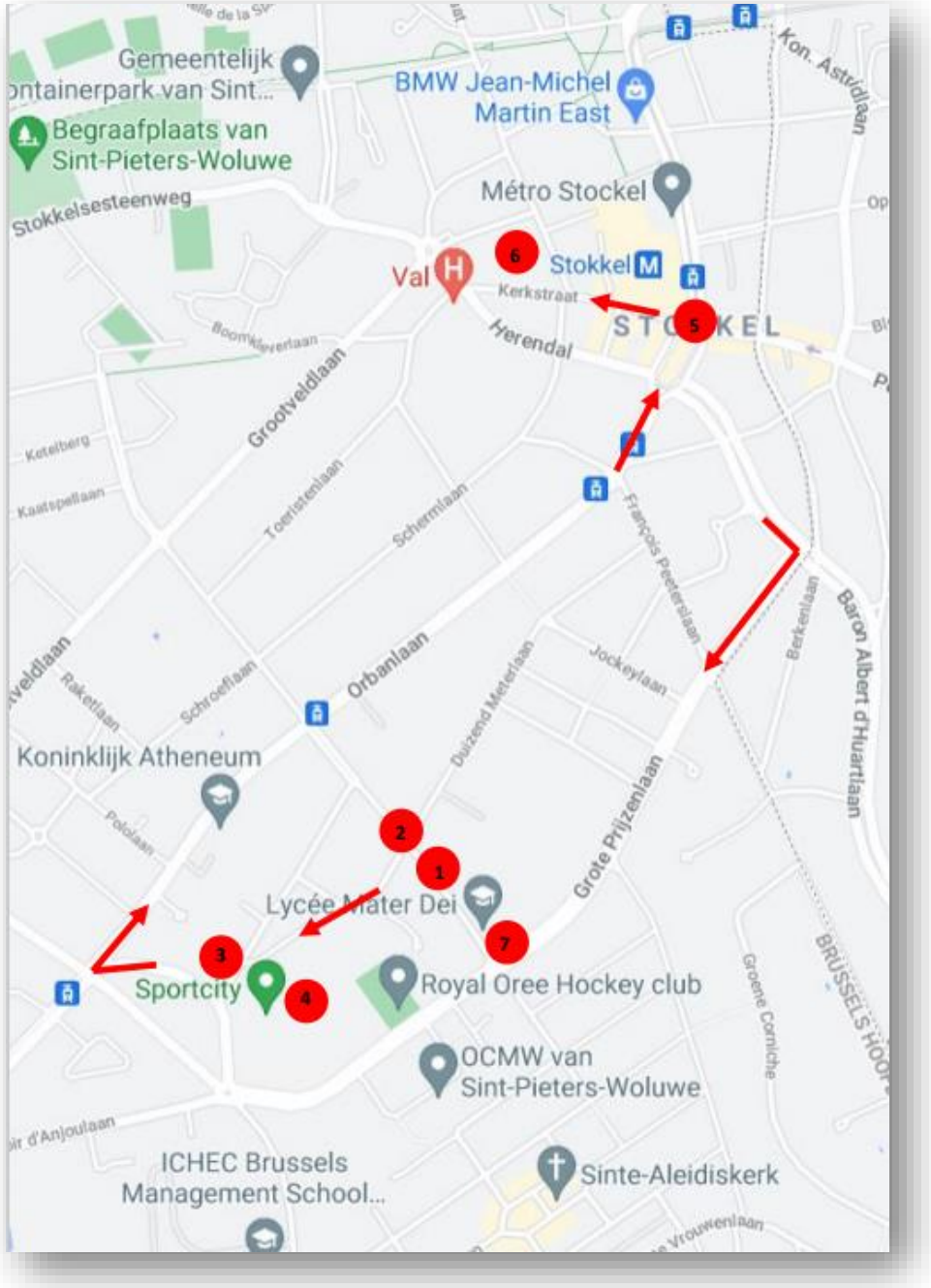

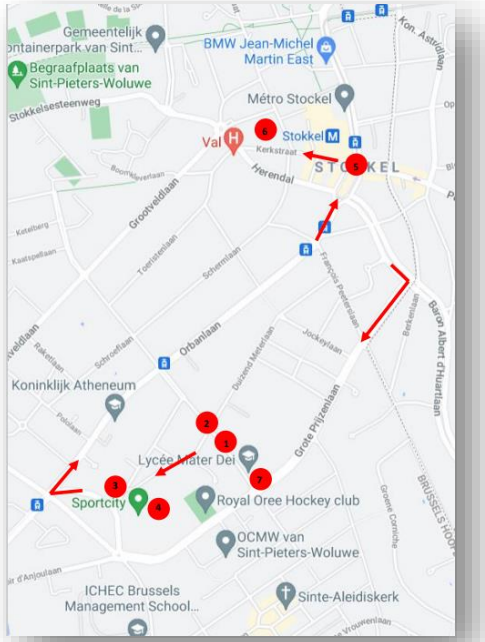

Infofiche nummer 1

Locatie: Voor de ingang van de school, Luchtvaartlaan

Info

Op onze school is er van kunst weinig te merken. Hier en daar hangt er in de gangen en lokalen wel een poster of foto op, maar een groot schilderij of impressionant beeldhouwwerk is er niet te vinden. Toch hebben de architecten van Mater Dei een kleurrijk aspect aan het gebouw toegevoegd. Vele leerlingen merken het zelfs niet op, dus kijk maar goed wanneer je op school nog eens de trap op loopt. De glasramen bestaan uit talloze kleuren en geven een mooi effect wanneer de zon erdoor schijnt, net zoals in de meeste kerken.

Tip

Je kan tijdens het uitwerken van de eindopdracht de stijl van de glasramen integreren. Ga zeker ook eens van dichtbij kijken hoe de glasramen op onze school eruit zien.

Infofiche nummer 2

Locatie: Kruispunt Luchtvaartlaan en Duizend Meterlaan

Info

Deze foto komt uit de collectie van Isabel Smets (oud – directrice van MDI) . Jullie zien hier de Luchtvaartlaan in het begin van de jaren 60 met de pas gebouwde tweede vleugel van het Mater Deilyceum. Het gebouw waar de zusters verbleven en de behuizing rondom de school is volledig afwezig. Tussen Bosstraat, Orbanlaan en Stokkel lag van 1907 tot 1957 de Paardenrenbaan van Stokkel. Een heuse hippodroom met alles erop en eraan. Getuigen daarvan zijn de namen van enkele straten in Mooi Bos en omgeving. De school werd in 1958 gebouwd op de locatie waar vroeger de grote hippodroom stond. Vele inwoners van Mooi Bos vonden werk op de hippodroom, in Stokkel waren er enkele paardentransport-bedrijven en na afloop vonden de scouts van Mooi Bos hun lokalen in de verlaten paardenstallen.

Opdracht

Probeer eens op zoek te gaan naar de locatie van waar deze foto exact genomen is. Neem er een foto van en vergelijk de foto van toen met het straatbeeld van nu. Wat valt je allemaal op?

Infofiche nummer 3

Locatie: Aan de ingang van Sportcity, Salomelaan

Info

Jullie staan nu voor de Memorial des Aviateurs, een herdenking aan de gesneuvelde piloten. Op dezelfde locatie als de paardenrenbaan werden er spectaculaire vliegtuigmeetings georganiseerd. Het adres van onze school herinnert zich ook aan het luchtvaartverleden. De renbaan diende hierbij als landingspiste. Toeschouwers konden vanuit de tribune heuse vliegspektakels aanschouwen. Deze duurde soms twee weken lang. Stokkel kende enkele bekende luchtvaartpioniers, die hier hun luchtacrobatie lieten zien.

Omdat de luchtvaart nog niet helemaal op punt stond, gebeurden er veel ongelukken. In 1914 ging de parachute van op 100 meter hoogte niet open en mevrouw Cayat de Castella verongelukte in een nabijgelegen korenveld. Haar ongeluk en talloze andere worden met dit monument herdacht.

Tip

Je kan tijdens het uitwerken van de eindopdracht het luchtvaarverleden integreren. Denk hierbij goed na hoe je dit aspect gaat weergeven in het kunstwerk.

Infofiche nummer 4

Locatie: Aan de renbaan van Sportcity

Info

De renbaan van het sprotcomplex zag er vroeger heel anders uit. Hier zien jullie een afbeelding uit 1968. De meisjes defileren in Mater Dei-uniform voor de tribune ter gelegenheid van het 10-jarig bestaan van Mater Dei. Wie goed kijkt kan op de achtergrond het schoolgebouw zien, met het pas gebouwde verblijf van de zusters er links van. Volgende les bekijken we nog enkele archiefstukken en afbeeldingen van jubileums van Mater Dei.

Opdracht

Welke verschillen vallen er op wanneer je deze foto vergelijkt met het uitzicht dat je vandaag hebt op dezelfde plaats? Wat is er hetzelfde gebleven? Probeer ruim te denken. Schrijf je bedenkingen op in je schoolpaspoort, deze gaan je kunnen helpen bij het uitwerken van het eindproduct.

Infofiche nummer 5

Locatie: Place Dumon, aan de Kerkstraat

Info

Jullie staan nu op het recent vernieuwde Dumonplein. In de jaren 50 zag deze plek er opnieuw heel anders uit. Ter hoogte van de Kerkstraat kon je vroeger een pint gaan drinken in het Café "Bij den Belge". Links van het Café wordt de Hinnisdaellaan aangelegd. Voor het café staat melkboer Joseph Croon (van Wezembeek) met zijn melkkar getrokken door een boerenpaard. Op de gevel hangt een bord waar 'Société Colombophile Le Progrès' op staat.

De verfransing van de buurt rondom Stokkel is al jaren aan de gang. In de jaren 50 sprak het merendeel van de inwoners hier nog Nederlands. Naar mate de jaren vorderde begonnen er meer en meer mensen Frans te spreken. Ook de Nederlandstalige scholen begonnen meer Franstalige leerlingen aan te trekken.

Opdracht

Spreek op het Dumonplein enkele mensen aan. Vraag hen of ze Franstalig of Nederlandstalig zijn. Hou bij hoeveel Franstaligen en Nederlandstaligen je bent tegengekomen. (Tip: Het gaan vooral oudere mensen zijn die nog Nederlands spreken) . Misschien herinneren ze zich nog de tijd wanneer deze foto genomen is.

Infofiche nummer 6

Locatie: Voor de ingang van de kerk van Stokkel, Kerkstraat

Info

Iedereen is het eens over het feit dat de huidige kerk van Stokkel niet de mooiste is. Ooit heeft hier een andere kerk gestaan. Op de afbeelding zien jullie de oude Onze – Lieve – Vrouw kerk, naast de nieuwe kerk die in 1965 gebouwd werd. De oude kerk werd na de afwerking van de nieuwe afgebroken.

Deze foto is genomen ter hoogte van het voetbalplein. Ook dit voetbalplein is er nu niet meer. Het moest plaats maken voor het winkelcentrum Stockel Square, dat samen met de aanleg van de metrolijn gebouwd is.

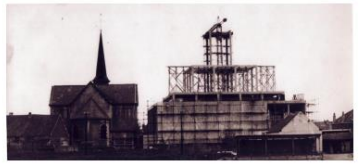

Opdracht

Indien jullie nog tijd over hebben, mogen jullie een kort reclamespotje opnemen waarin jullie de prachtige kerk van Stokkel promoten. Stel iemand aan om te filmen en enkele mensen om te presenteren. Wees creatief en probeer het mooiste van de kerk aan te halen.

Wanneer jullie weinig tijd hebben mogen jullie een groepsfoto maken waarin jullie toeristen spelen die zeer duidelijk teleurgesteld zijn door de esthetiek van de kerk.

Infofiche nummer 7

Locatie: Voor de ingang van de Franstalige school, Luchtvaartlaan

Info

Het Nederlandstalige Mater Deilyceum en het Franstalige Lycée Mater Dei, waren vroeger één school. De Franstaligen zaten eerst in het gebouw waar wij nu zitten, maar door de stijging van de hoeveelheid Franstalige leerlingen is dit achteraf gewisseld. In de loop der jaren is de school opgesplitst geweest in twee aparte scholen. Daarom is er vandaag de dag een Nederlandstalig en Franstalig Mater Dei – Instituut. Het heeft tot in de jaren 70 geduurd voor alle herinrichtingen en de volledige splitsing van gemeenschappelijke ruimtes voltooid waren.

Wat beide scholen wel nog lang gemeenschappelijk hadden, is dat het meisjesscholen waren. Op de afbeelding zien jullie leerlingen van het Franstalige Lycée Mater Dei met hun leerkracht, Madeleine Struelens.

Opdracht

Probeer deze foto zo goed mogelijk na te maken met de groepsleden. We bekijken de resultaten volgende les in de klas.

Infofiche nummer 2

Locatie: Kruispunt Luchtvaartlaan en Duizend Meterlaan

Info

Deze foto komt uit de collectie van Isabel Smets (oud – directrice van MDI). Jullie zien hier de Luchtvaartlaan in het begin van de jaren 60 met de pas gebouwde tweede vleugel van het Mater Deilyceum. Het gebouw waar de zusters verblijven en de behuizing rondom de school is volledig afwezig. Tussen Bosstraat, Orbanlaan en Stokkel lag van 1907 tot 1957 de Paardenrenbaan van Stokkel. Een heuse hippodroom met alles erop en eraan. Getuigen daarvan zijn de namen van enkele straten in Mooi Bos en omgeving. De school werd in 1958 gebouwd op de locatie waar vroeger de grote hippodroom stond. Vele inwoners van Mooi Bos vonden werk op de hippodroom, in Stokkel waren er enkele paardentransport-bedrijven en na afloop vonden de scouts van Mooi Bos hun lokalen in de verlaten paardenstallen.

Opdracht

Probeer eens op zoek te gaan naar de locatie van waar deze foto exact genomen is. Neem er een foto van en vergelijk de foto van toen met het straatbeeld van nu. Wat valt je allemaal op?

Infofiche nummer 7

Locatie: Voor de ingang van de Franstalige school, Luchtvaartlaan

Info

Het Nederlandstalige Mater Deilyceum en het Franstalige Lycée Mater Dei, waren vroeger één school. De Franstaligen zaten eerst in het gebouw waar wij nu zitten, maar door de stijging van de hoeveelheid Franstalige leerlingen is dit achteraf gewisseld. In de loop der jaren is de school opgesplitst geweest in twee aparte scholen. Daarom is er vandaag de dag een Nederlandstalig en Franstalig Mater Dei – Instituut. Het heeft tot in de jaren 70 geduurd voor alle herinrichtingen en de volledige splitsing van gemeenschappelijke ruimtes voltooid waren.

Wat beide scholen wel nog lang gemeenschappelijk hadden, is dat het meisjesscholen waren. Op de afbeelding zien jullie leerlingen van het Franstalige Lycée Mater Dei met hun leerkracht, Madeleine Struelens.

Opdracht

Probeer deze foto zo goed mogelijk na te maken met de groepsleden. We bekijken de resultaten volgende les in de klas.

LES 2: DE WANDELING

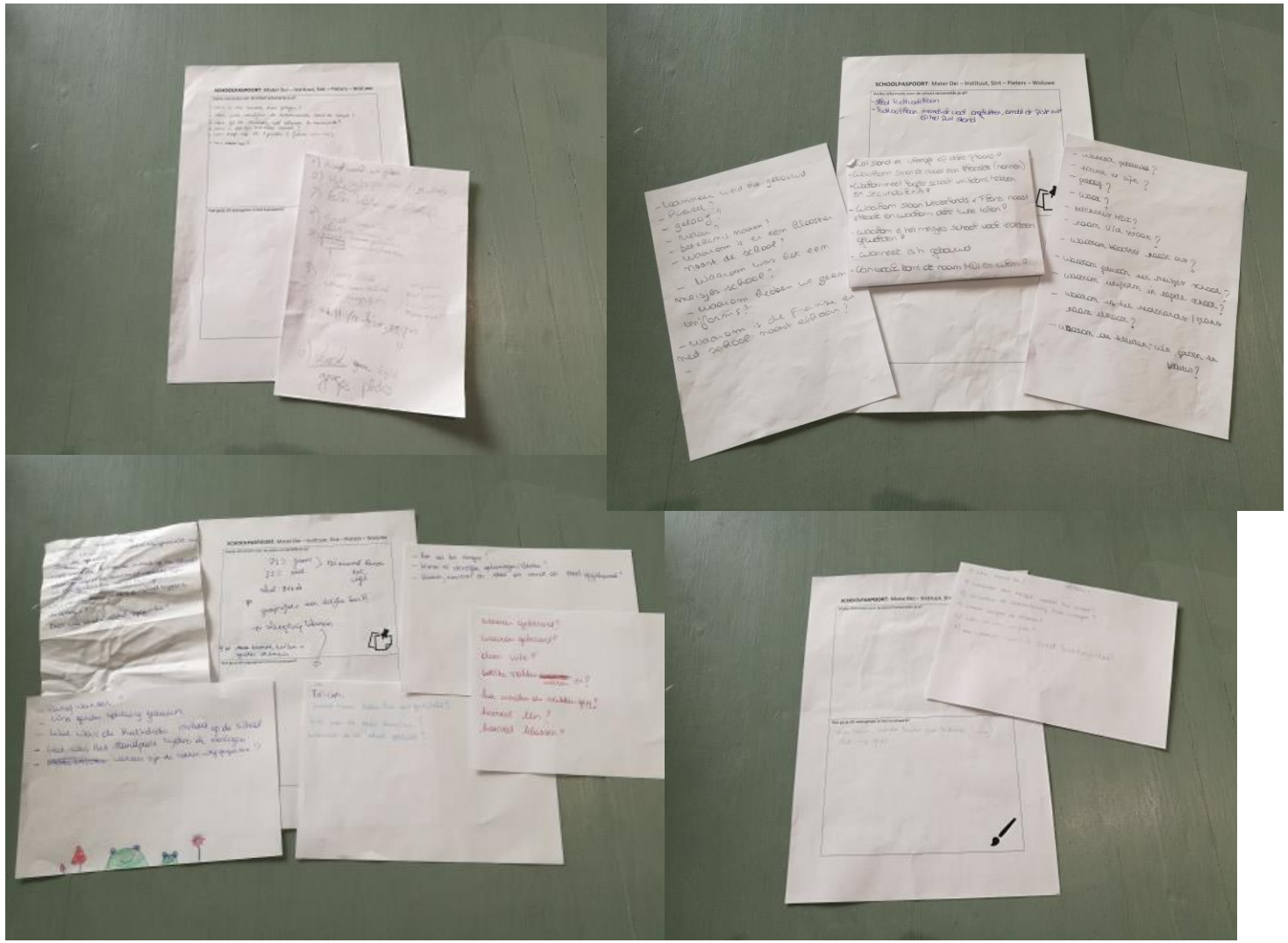

Schoolpaspoorten en brainstormkaartjes

TUSSENOPDRACHT

<u>Mindmap maken</u>

Aanvullen van schoolpaspoort is wat uit het oog verloren geweest

Verwerking tijdens studieuur

Informatie in schema of mindmap weergeven

Belangrijk voor eindopdracht

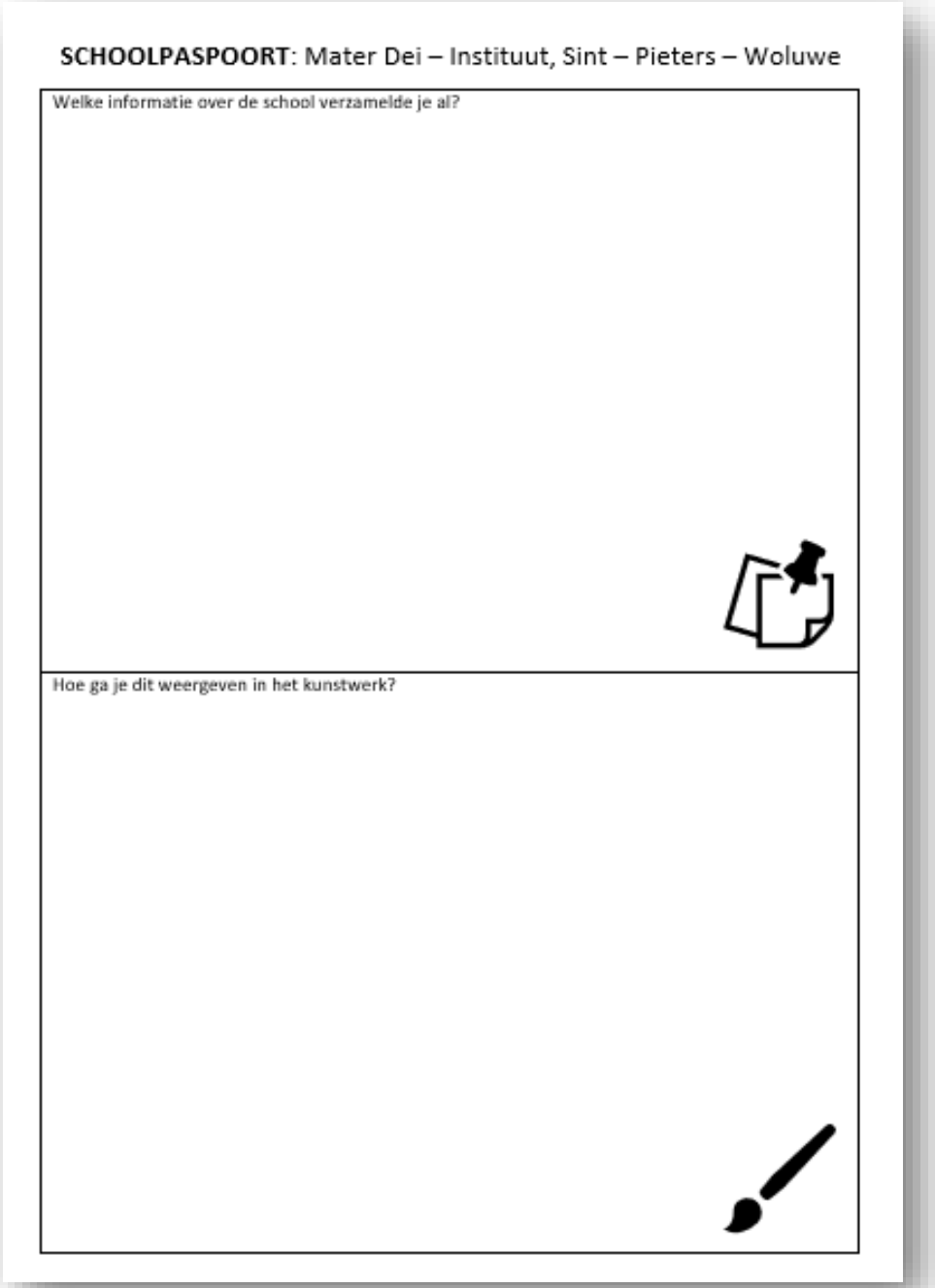

TUSSENOPDRACHT

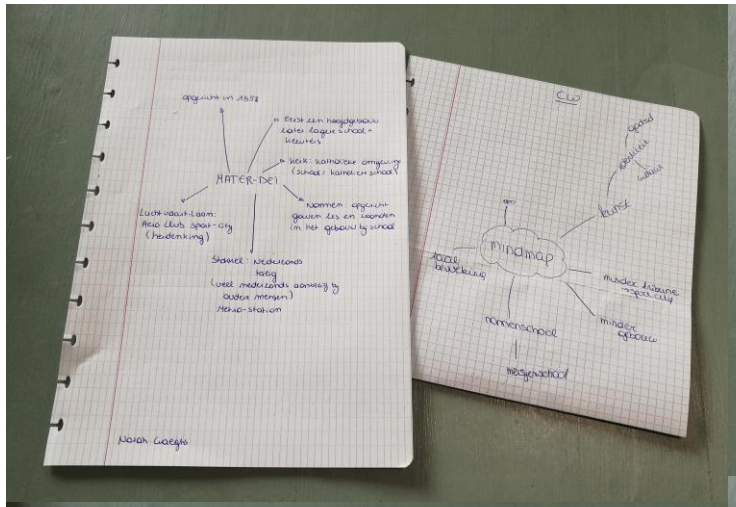

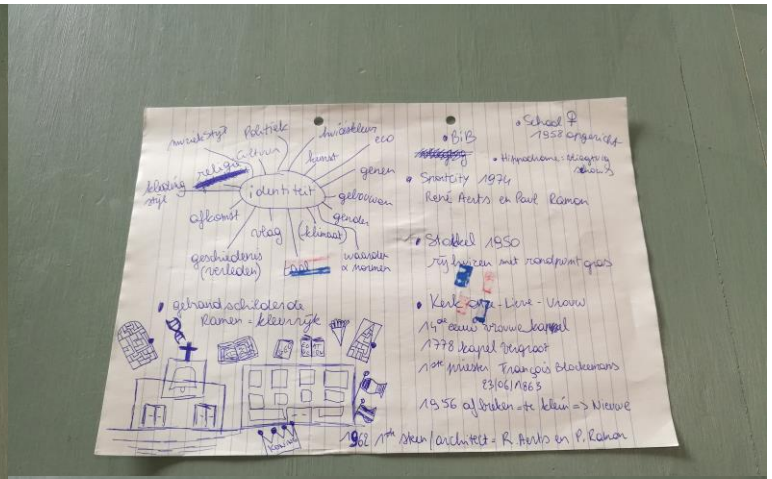

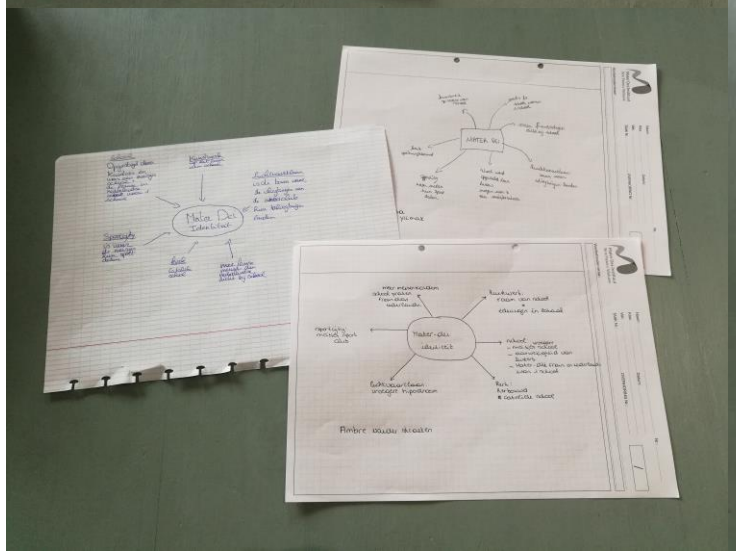

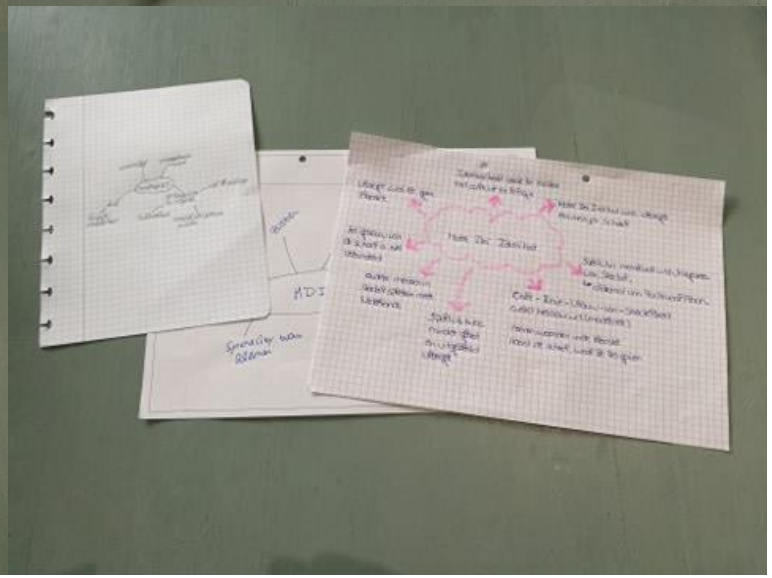

Mindmap

LES 3: HET ARCHIEF

<u>Klasgesprek</u>

Bespreking van de wandeling

Bespreking van de mindmaps

Uitleg over archiefbezoek

Bekijken van archiefstukken

LES 3: HET ARCHIEF

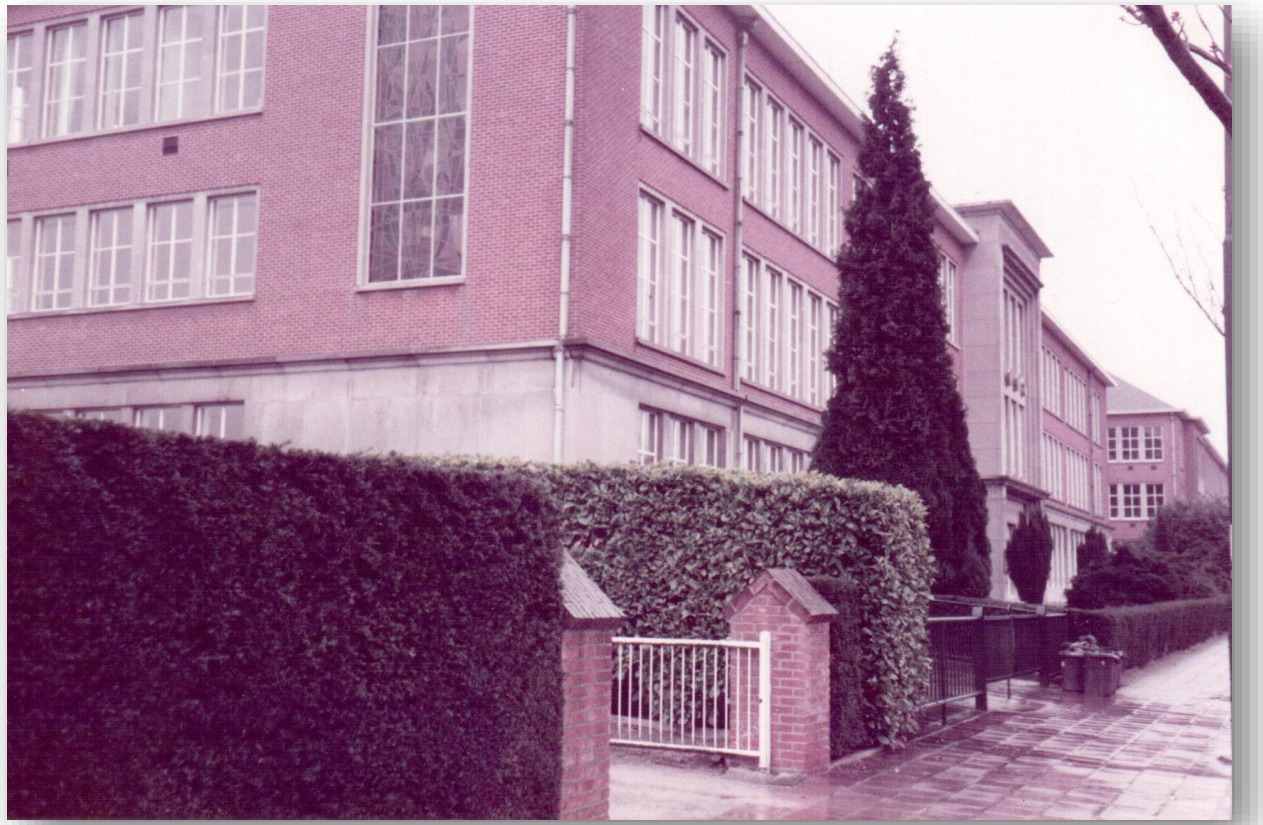

LES 3: HET ARCHIEF

LES 3: HET ARCHIEF

LES 3: HET ARCHIEF

LES 3: HET ARCHIEF

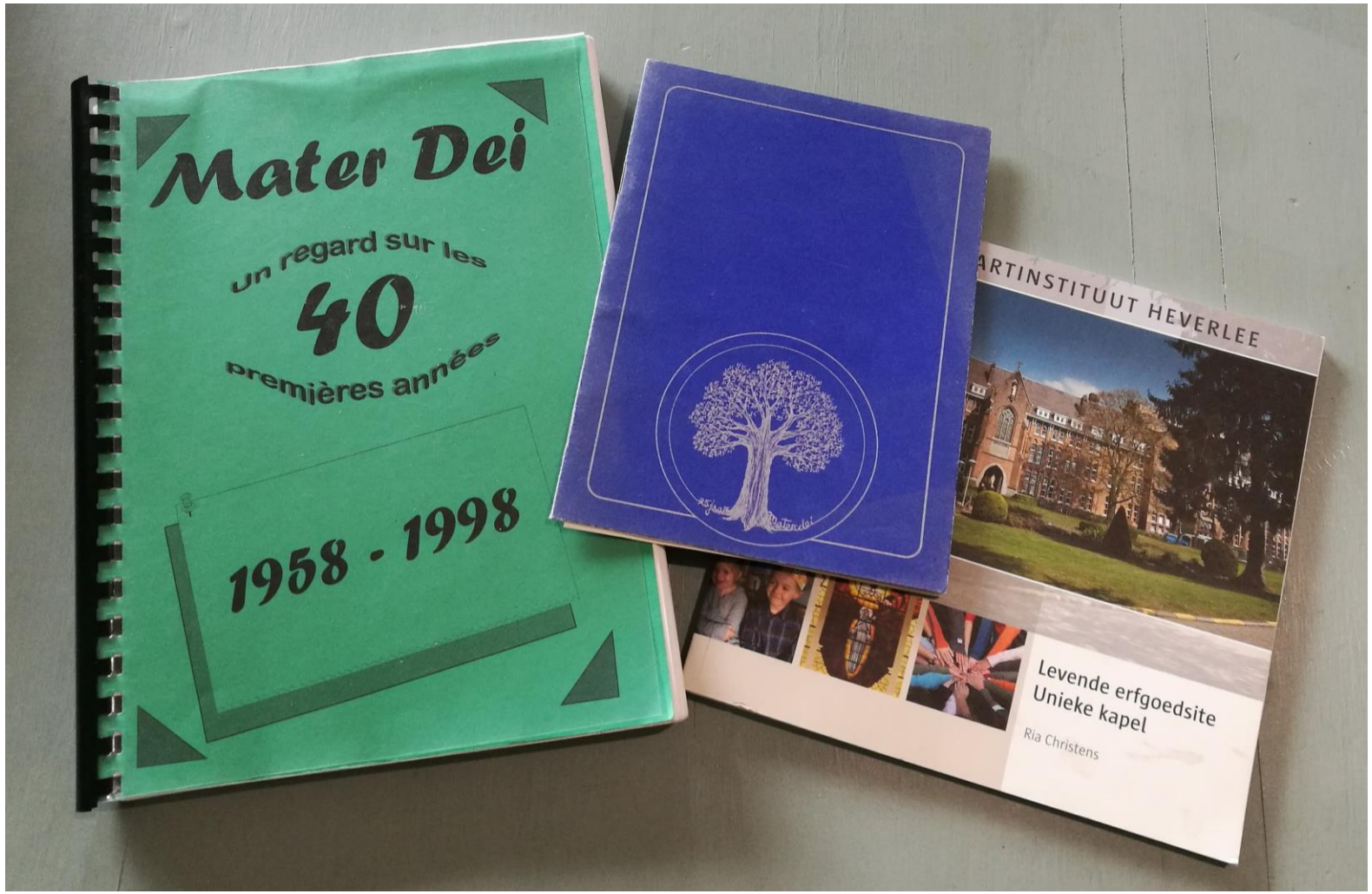

Enkele archiefstukken

LES 3: HET ARCHIEF

1. Ideeën bundelen

2. Concept bedenken

3. Poster uitwerken

4. Reflectiemoment

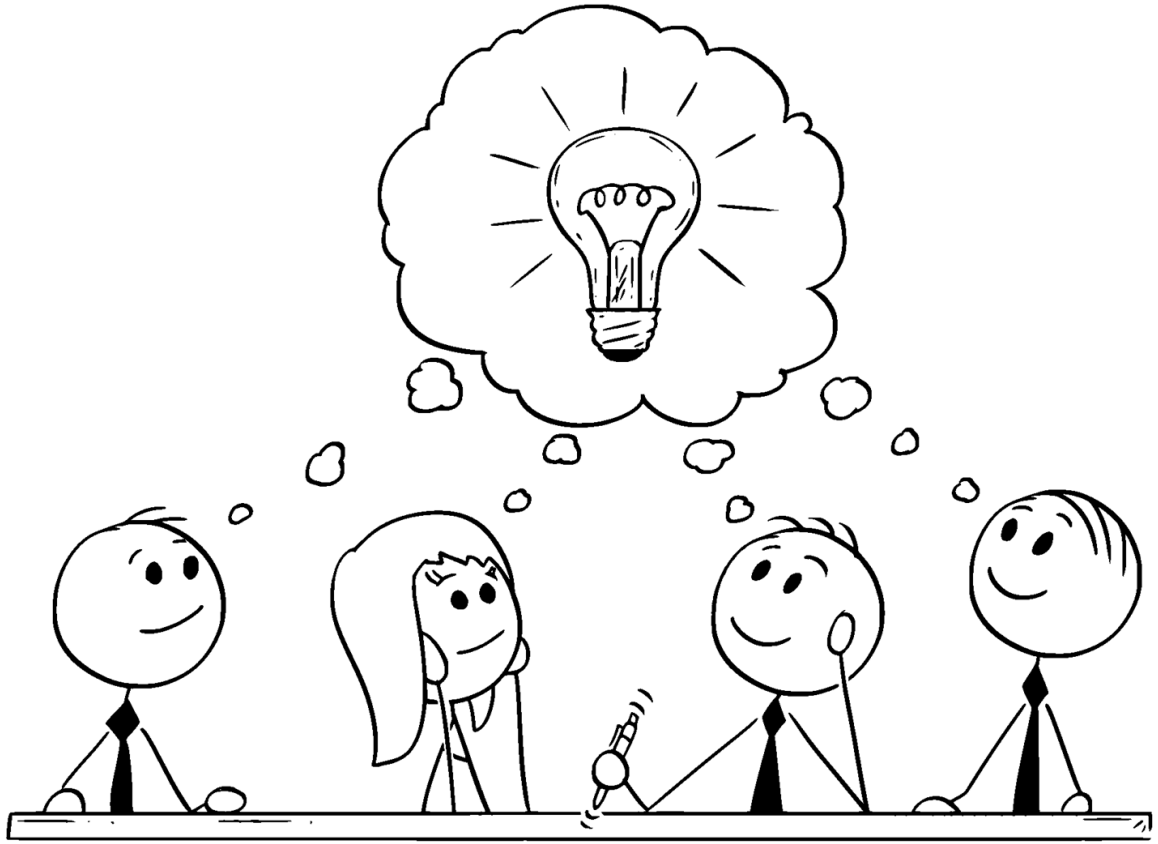

LES 4: HET EINDPRODUCT

<u>Uitwerking</u>

Heel lesuur om de ideeën om te zetten naar een kunstwerk

Begeleiding en bijsturing

Aanvullende ideeën en tips

Afsluitend toon – en reflectiemoment

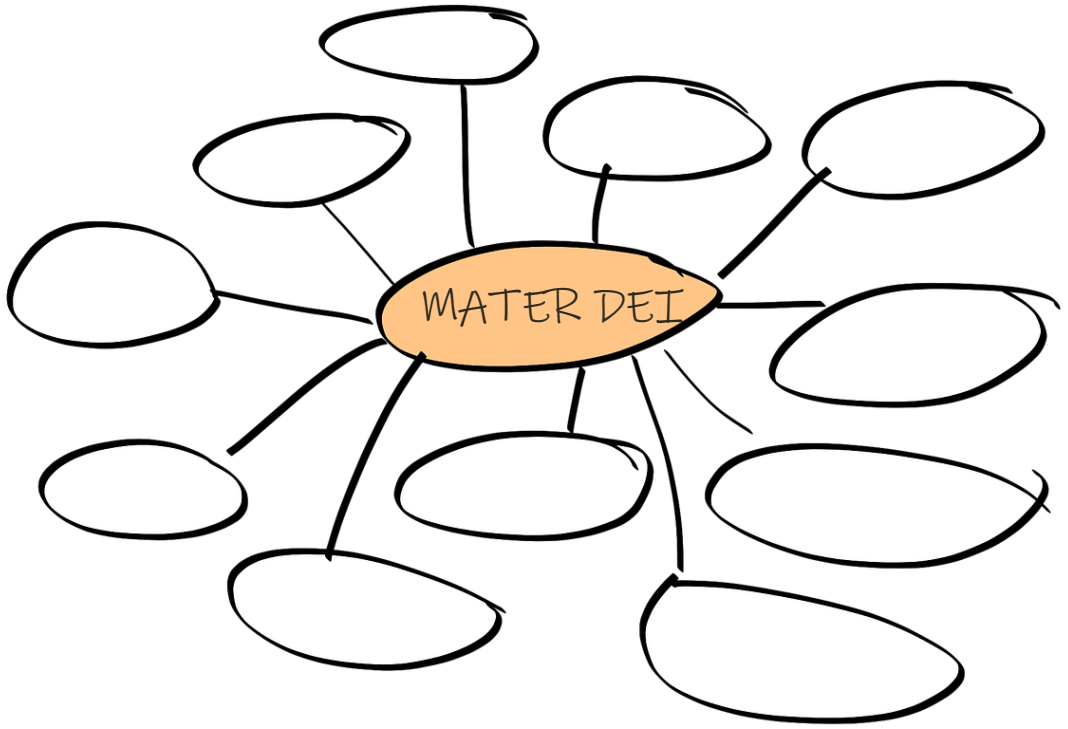

LES 4: HET EINDPRODUCT

LES 4: HET EINDPRODUCT

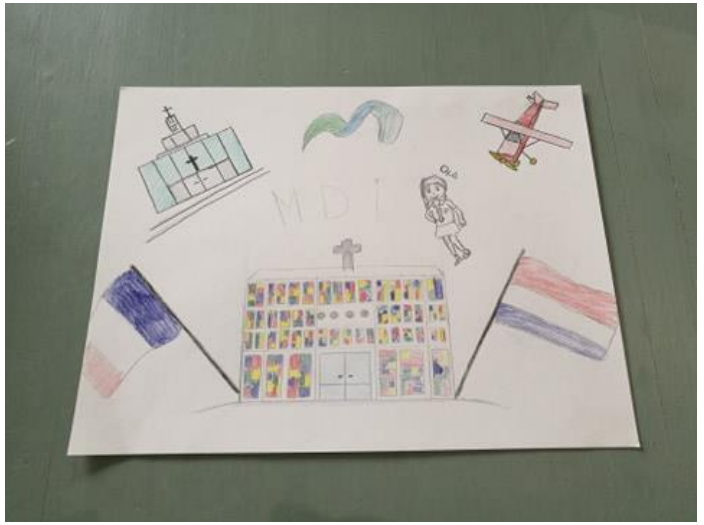

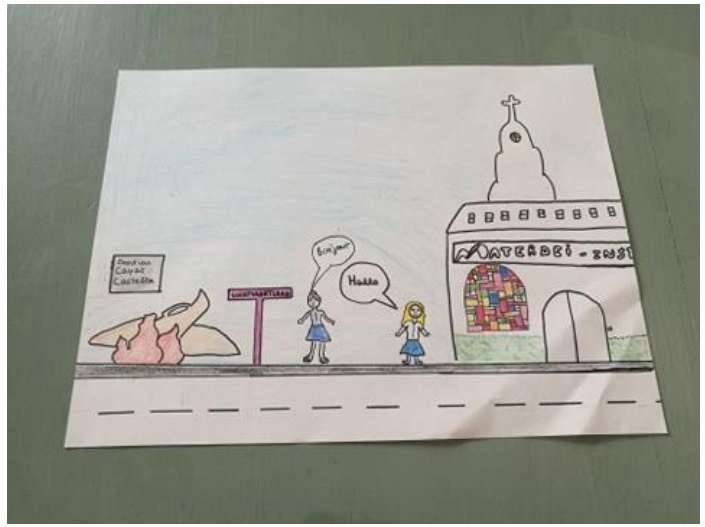

LES 4: HET EINDPRODUCT

LES 4: HET EINDPRODUCT

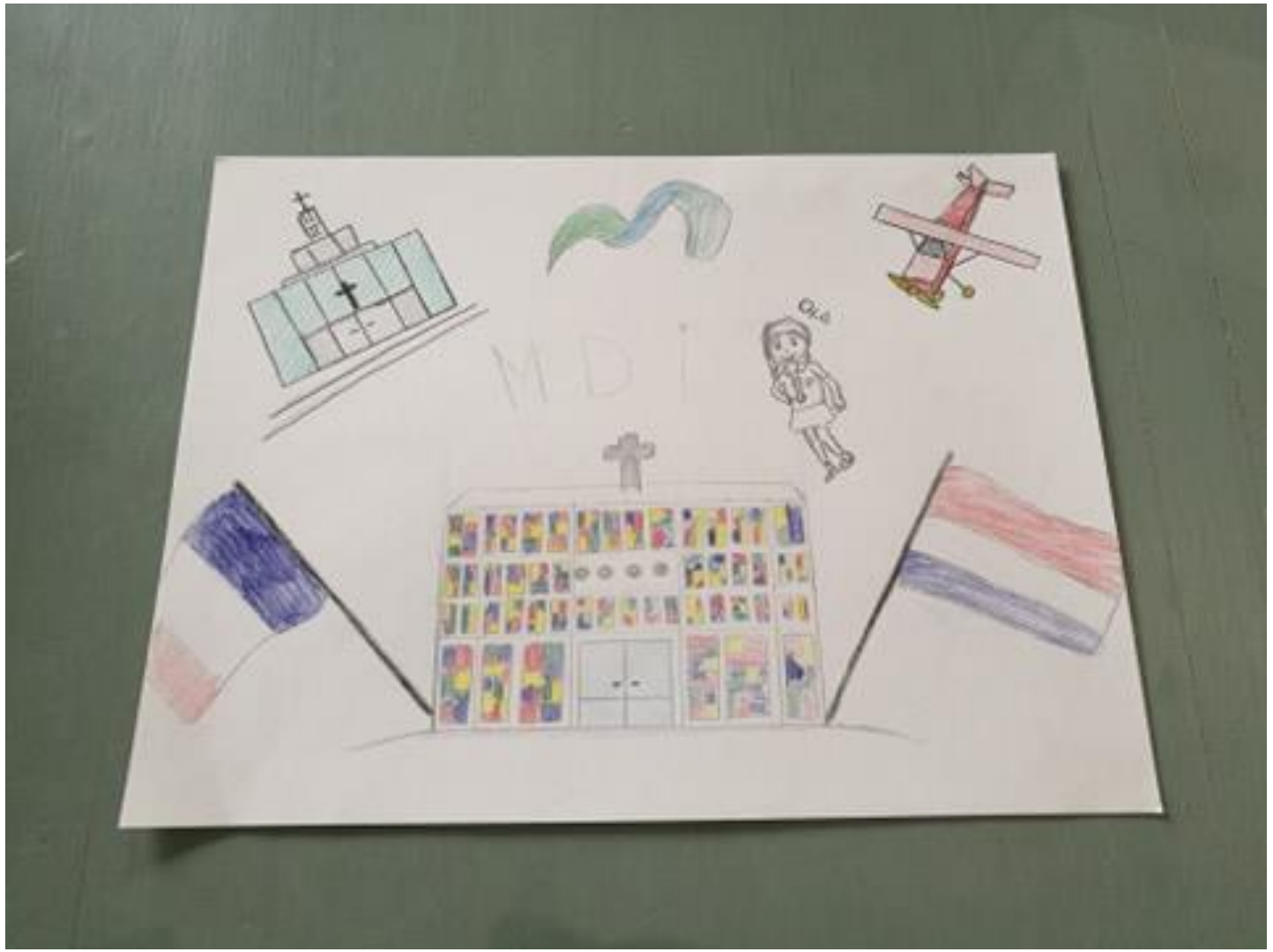

LES 4: HET EINDPRODUCT

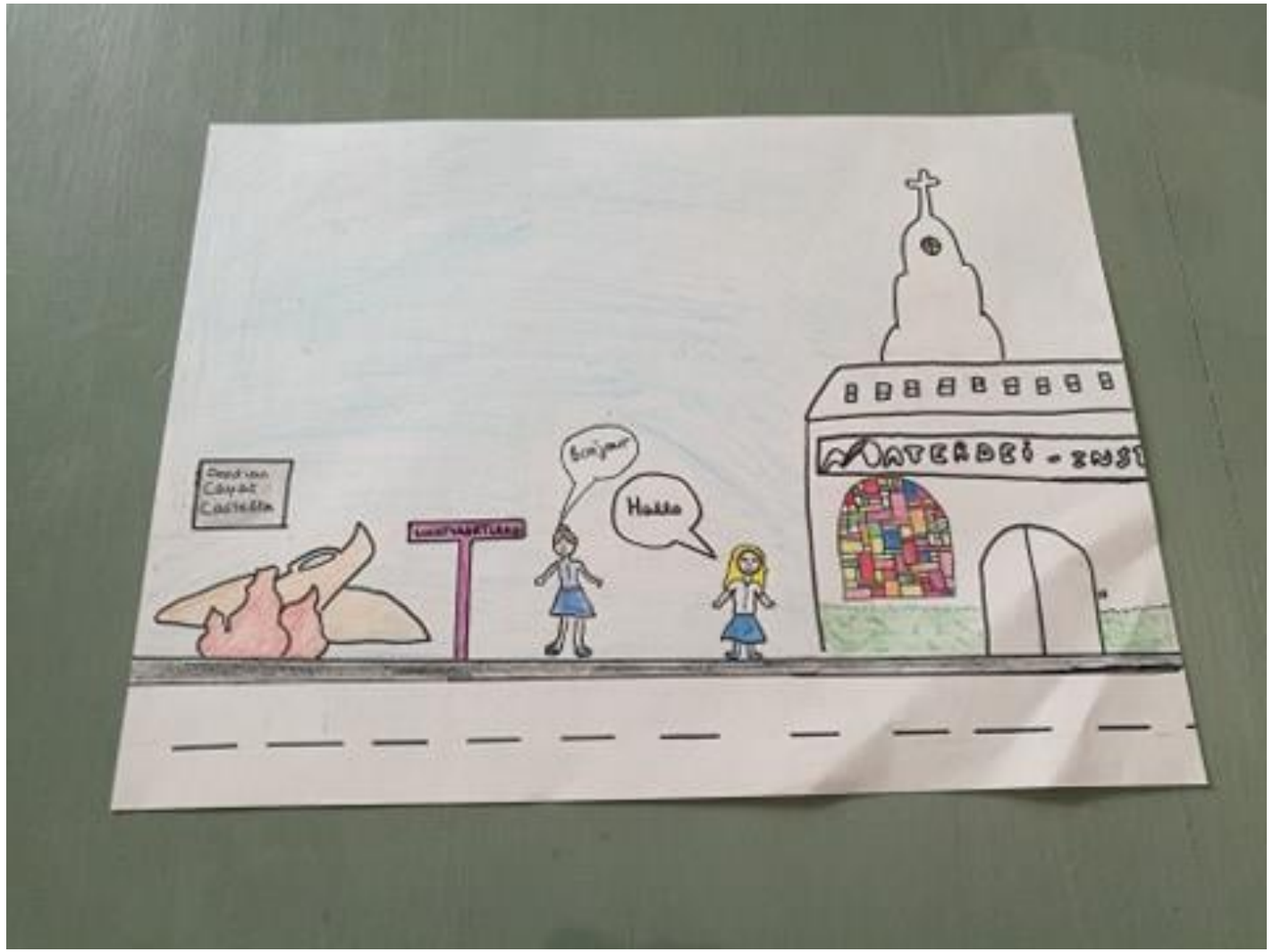

LES 4: HET EINDPRODUCT

CONCLUSIE EN FEEDBACK

Leerlingen waren enthousiast, ‘eens iets anders’

Leerlingen toonden interesse

Uitwerking eindopdracht verliep goed

Vakleerkracht was zeer tevreden met de samenwerking

Mooie afsluiter voor laatste stageperiode

